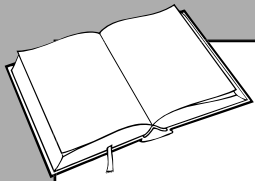

Вікторія ЯКИМАЩЕНКО, редактор

ДЕКЛАРАЦІЯ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК – 2021: ОСНОВНІ ПРАВИЛА ПОДАННЯ

Добіг кінця податковий звітний рік, а це означає, що платникам податку на прибуток настав час розрахувати прибуток, зароблений за цей рік, обчислити з його суми податок і сплатити його до бюджету. Сума податку визначається в декларації з податку на прибуток (далі – декларація), який платник подає податковому органу. У консультації розглянемо, кому, у які строки та за якою формою потрібно подати

декларацію за 2021 рік, а також коли сплатити податок, розрахований у декларації.

Хто подає річну звітність із податку на прибуток

Подамо в таблиці всіх платників, які повинні відзвітувати з податку на прибуток за 2021 рік.

№ з/п	Декларанти	Пояснення
1	2	3
Декларація за формою, затвердженою Наказом № 897		
1	Підприємства – резиденти України, які станом на 31 грудня 2021 року застосовували загальну систему оподаткування	Зазначимо, що до таких платників входять також виробники сільгосппродукції, визначення якої наведено в пп. 14.1.234 ПК. Виняток: сільгоспвиробники, що обрали особливий податковий звітний період. Такий період триває рік, починаючи з 1 липня минулого звітного року та закінчуючи 30 червня поточного звітного року (пп. 137.4.1 ПК). На замітку: платники, які в 2020 році отримали дохід у сумі, що не перевищує 40 млн грн, та прийняли рішення про незастосування коригування фінрезультату на різниці, визначені розд. III ПК, відзвітують зараз відразу за весь 2021 рік
2	Підприємства, які протягом 2021 року перейшли зі спрощеної системи оподаткування на загальну	Колишні спрощенці вважаються новоствореними платниками і згідно з пп. «а» п. 137.5 ПК сплачують податок на прибуток на підставі річної декларації. У ній вони відображають дохід і фінрезультат від господарської діяльності, отримані за період, який починається з дати переходу на загальну систему оподаткування й триває до закінчення звітного року (ЗІР, категорія 102.20.02)
3	Підприємства на загальній системі оподаткування, ліквідовані в IV кварталі 2021 року	Ці платники подають свою останню (ліквідаційну) декларацію. Дата їх ліквідації могла припасти на початок або середину IV кварталу. Тому вони можуть подавати декларацію починаючи із дня внесення до ЄДР запису про ліквідацію юрособи, але не пізніше строків, установлених для подання річної декларації (ЗІР, категорія 102.20.01)

www.balance.ua

- Демоверсія БСБ
- Одна відкрита стаття кожного номера
- Інформація про семінари/вебінари
- Анонси та архіви номерів

1	2	3
4	Неприбуткові організації – порушники	<p>Це організації, які в період із січня по листопад 2021 року порушили вимоги пп. 133.4.1 і 133.4.2 ПК і за це були виключені з Реєстру неприбуткових установ та організацій (далі – Реєстр).</p> <p>У річній декларації вони відображають дохід і фінрезультат від господарської діяльності, отримані за період, який починається з наступного місяця після порушення й триває до закінчення року. Наприклад, порушення відбулося в жовтні. Отже, у річній декларації треба показати дохід і прибуток (збиток) за період із листопада по грудень включно.</p> <p>Зверніть увагу! Якщо порушення відбулося в грудні, то декларація за рік не подається, оскільки за цей період неприбуткова організація відзвітує ще за старими правилами, тобто шляхом подання Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за формою, затвердженою Наказом № 553 (далі – Звіт) (див. нижче). Правда, у Звіті доведеться визначити податкове зобов'язання з податку на прибуток за ставкою 18 % (пп. 133.4.3 ПК)</p>
5	Нові неприбуткові організації	<p>Платник податку на прибуток, який у IV кварталі 2021 року був включений до Реєстру, після закінчення 2021 року повинен подати до органу ДПС відразу дві форми звітності (ЗІР, категорія 102.04):</p> <ul style="list-style-type: none"> – декларацію, у якій потрібно відобразити дані податкового обліку за період перебування на загальній системі оподаткування. Показники в ній розраховуються за період із початку року до дати включення підприємства до Реєстру; – Звіт із показниками за період знаходження в Реєстрі в 2021 році
6	Нульовики-порушники	<p>Це підприємства, які в 2021 році застосовували нульову ставку податку згідно з п. 44 підрозд. 4 розд. XX ПК, але порушили умови її застосування (наприклад, виплатили дивіденди). Такі платники в декларації повинні оподаткувати за ставкою 18 % весь прибуток, отриманий із початку звітного року.</p> <p>Зверніть увагу! Нульовики-порушники в цьому випадку подають декларацію за формою, загальною для всіх платників податку на прибуток, а не за своєю спеціальною формою (див. нижче)</p>
7	Нерезиденти, які ведуть господарську діяльність на території України через свої відокремлені підрозділи, у т. ч. постійні представництва нерезидентів (далі – ППН) та/або отримують доходи з українського джерела, а також інші нерезиденти, які зобов'язані сплачувати податок у порядку, установленому розд. III ПК	<p>Нагадаємо, з 1 січня 2021 року подати контролюючому органу документи для взяття на облік як платника податку на прибуток зобов'язані нерезиденти (іноземні юридичні компанії, організації), які (п. 64.5 ПК):</p> <ul style="list-style-type: none"> – провадять в Україні діяльність через відокремлені підрозділи, у т. ч. ППН. Визначення ППН для податкових цілей наведено в пп. 14.1.193 ПК. Документи подаються до контролюючого органу за місцезнаходженням такого підрозділу в 10-денний строк після його акредитації (реєстрації, легалізації) на території України; – набувають право власності на інвестиційний актив, визначений абзацами третім – шостим пп. «е» пп. 141.4.1 ПК, в іншого нерезидента-продавця, що не має ППН в Україні. Документи подаються нерезидентом-покупцем контролюючому органу за місцезнаходженням української юрисдикції, акції, корпоративні права якого формують вартість інвестиційного активу, що є предметом такої правочину, не пізніше дати здійснення першої оплати за актив, що купується. <p>В ряд. 10 заголовної частини звітної декларації нерезиденти повинні поставити відповідну позначку хто саме надає таку декларацію – ППН чи іноземна компанія. Зверніть увагу! Разом із декларацією нерезидент, який провадить в Україні діяльність через відокремлені підрозділи (у т. ч. ППН), також зобов'язаний подати доповнення до неї із зазначенням реквізитів ППН/відокремленого підрозділу (назва, код ЄДРПОУ), за який він подає декларацію (запитання 6.5 Інформаційного листа № 20, https://tax.gov.ua/broshuri-ta-listivki/466649.html)</p>

1	2	3
		<p>Крім того, у 2021 році повинні були стати на облік як платники податку на прибуток нерезиденти (іноземні компанії, організації), які станом на 1 січня 2021 року не перебували на такому обліку, але при цьому провадили господарську діяльність на території України та/або до набуття чинності Закону № 466 (23.05.2020) акредитували (зареєстрували, легалізували) в Україні відокремлені підрозділи, у т. ч. ППН. Зазначимо, що такі нерезиденти в частині податкових активів і зобов'язань стали правонаступниками своїх ППН, які були зареєстровані платниками податку на прибуток (запитання 4.11 Інформаційного листа № 20, https://tax.gov.ua/broshuri-ta-listivki/466649.html).</p> <p>Усі вищезгадані платники зобов'язані подати декларацію за 2021 рік разом із фінзвітністю за цей період. Особливості складання та подання декларації, а також питання, пов'язані зі сплатою податку, роз'яснюються контролюючим органом в Інформаційному листі № 20, а також, наприклад, в ІПК № 2229.</p> <p>На замітку! Суми доходів нерезидентів, які здійснюють свою діяльність на території України через ППН, обкладаються податком у загальному порядку, а таке ППН притримується з метою оподаткування до платника податків, який здійснює свою діяльність незалежно від такого нерезидента. При цьому ППН визначає обсяг оподатковуваного прибутку, отриманого протягом звітного (податкового) періоду за принципом «витягнутої руки» згідно зі ст. 39 ПК (пп. 141.4.7 ПК)</p>
8	Фізособи-підприємці, фізособи, що провадять незалежну професійну діяльність, платники єдиного податку та неприбуткові організації, що виплатили у звітному році дохід нерезиденту	<p>Фізособи-підприємці, незалежні професіонали та єдинники (юрособи та фізособи) є платниками податку на прибуток у випадку виплати нерезиденту доходів з українського джерела (пп. 133.1.1 ПК). При цьому звітним періодом для таких платників є календарний рік (п. 137.5 ПК). Вищезгадані особи, які в 2021 році виплатили нерезидентам дохід, повинні відобразити суму такого доходу та відповідну суму податку в додатку ПН і декларації за 2021 рік. При цьому в ряд. 10 заголовної частини декларації вони повинні поставити відповідну позначку.</p> <p>Неприбуткові організації прямо не названі в ПК платниками податку на дохід нерезидента, але вони підпадають під визначення резидентів із пп. 14.1.213 ПК. А отже, згідно з пп. 141.4.2 ПК зобов'язані сплачувати даний податок і подавати відповідну звітність. Неприбуткові установи та організації, які утримують і вносять до бюджету «нерезидентський» податок, подають контролюючому органу декларацію та додаток ПН разом зі Звітом (ЗІР, категорія 102.04).</p> <p>Усі вищевказані особи заповнюють у декларації рядки 23–25. Інші показники декларації вони не відображають й інші додатки до декларації (крім додатка ПН) не подають. Фінзвітність разом із декларацією їм також подавати не потрібно.</p> <p>Майте на увазі! Якщо дохід нерезидента не обкладався податком у зв'язку із застосуванням положень міжнародного договору, усе одно треба подати декларацію з додатком ПН, де відобразити суму «нерезидентського» доходу</p>
Інша «прибуткова» звітність		
9	Нульовики	<p>Це підприємства, які в 2021 році застосовували нульову ставку податку згідно з п. 44 підрозд. 4 розд. XX ПК і виконали всі вимоги даного пункту. Вони подають спрощену декларацію за формою, затвердженою Постановою № 592.</p> <p>Зверніть увагу! Така декларація за 2021 рік подається востаннє. Норма п. 44 підрозд. 4 розд. XX ПК із 1 січня 2022 року втратила чинність, і починаючи із цієї дати колишні нульовики стають звичайними платниками податку на прибуток. Першу декларацію вони повинні подати за підсумками 2022 року</p>
10	Неприбуткові організації	Неприбуткові організації, включені до Реєстру станом на 31 грудня 2021 року, подають Звіт (див. вище) за цей рік, причому навіть за наявності нульових показників (ЗІР, категорія 102.20.02)

Форма декларації

Форму декларації затверджено Наказом № 897, при цьому періодично законодавці вносять до неї зміни та доповнення. Так, у 2021 році набули чинності зміни, унесені наказами № 317 (з 17.08.2021) і № 601 (з 17.12.2021).

? Які зміни потрібно врахувати під час подання декларації за 2021 рік?

Згідно з п. 46.6 ПК нові форми декларацій (розрахунків) набувають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за періодом, у якому вони були оприлюднені. А до цього діють старі форми декларацій (розрахунків). Форма, оновлена Наказом № 317, оприлюднена у звітному періоді «три квартали 2021 року», а отже, діє для складання звітності за 2021 рік. Це ж підтверджують податківці в Листі № 21953.

Таким чином за 2021 рік потрібно подати декларацію за формою в редакції Наказу № 317.

Для подання декларації в електронному вигляді застосовується універсальний ідентифікатор форми **J0100120**.

Форма декларації в редакції Наказу № 601 буде застосовуватися для складання звітності починаючи з I кварталу 2022 року (Лист № 62).

? Які оновлення внесено до форми декларації Наказом № 317?

Розповімо коротенько про оновлення:

- новий рядок 7.1 у заголовній частині декларації призначений для зазначення реквізитів ППН/відокремленого підрозділу, через який нерезидент провадить господарську діяльність в Україні. **Майте на увазі!** Якщо в нерезидента декілька ППН у різних регіонах України, він буде визначати оподатковуваний прибуток у порядку, установленому пп. 141.4.7 ПК окремо за кожним таким ППН і окремо подавати декларацію за неосновним місцем свого обліку та за місцезнаходженням таких ППН (запитання 6.5 Інформаційного листа № 20);
- у заголовній частині додатка ПН тепер потрібно наводити реквізити нерезидента, який є бенефіціарним (фактичним) отримувачем (власником) доходу;
- у додатку АМ з'явився новий рядок «КП», у якому відображається сума капіталізованих відсотків, включених до собівартості необо-

ротних активів (пп. 138.3.2 ПК). Зазначимо, що сума амортизації таких відсотків не бере участі у визначенні суми амортизації в підсумковому рядку 1.2.1 графі 5 додатка АМ. Вона служить виключно для визначення збільшувальної різниці з п. 140.2 ПК.

У додатку ПІ:

- виключено рядок 3.1.14, у якому відображалася сума збільшення фінрезультату згідно з пп. 140.5.15 ПК (витрати за операціями з нерезидентами, що не мають ділової мети). Нагадаємо, норма пп. 140.5.15 ПК була виключена із 01.01.2021;
- передбачено два нових рядки – 3.1.14 (що збільшує фінрезультат) і 3.2.6 (що зменшує фінрезультат) для отримувачів бюджетних грантів. Нагадаємо, згідно з пп. 140.5.16 ПК платник повинен збільшити фінрезультат звітного періоду на суму витрат, пов'язаних із виконанням умов договору про надання бюджетного гранту, понесених у поточному звітному періоді за рахунок таких грантів, але не більше від суми таких грантів, включених до витрат поточного звітного періоду за правилами бухгалтерії (ряд. 3.1.14). А згідно з пп. 140.4.8 ПК фінрезультат потрібно зменшити на суми отриманих бюджетних грантів, включених до складу доходів звітного періоду згідно із правилами бухгалтерії (ряд. 3.2.6);
- новий рядок 4.2.23 (що зменшує фінрезультат) для платників, які у звітному періоді визнали в бухгалтерії дохід від штрафів, санкцій, пені та податкового боргу, списаних згідно з п. 2³, 2⁴ підрозд. 10 розд. ХХ ПК. Нагадаємо, ідеться про податкові борги станом на 1 листопада 2020 року, які погашені коштами протягом шести місяців, рахуючи від 10 грудня 2020 року (дата набуття чинності Закону № 1072 про соціальну підтримку платників податків на період обмежувальних заходів, пов'язаних із коронавірусом) (п. 54 підрозд. 4 розд. ХХ ПК);
- новий рядок 4.2.22 (що зменшує фінрезультат) для платників, які у звітному періоді визнали в бухгалтерії дохід у сумі отриманої одноразової компенсації згідно із Законом № 1072 (п. 54 підрозд. 4 розд. ХХ ПК).

Строк і правила подання декларації

Декларацію за 2021 рік потрібно подати не пізніше **1 березня 2022 року (вівторок)**. Причому декларація в цей строк подається незалежно від того, звітували платники податку на прибуток протягом 2021 року щокварталу чи

повинні відзвітувати тільки один раз за підсумками року (пп. 49.18.6 ПК).

? **Куди і яким способом можна подати декларацію?**

Декларація подається до органу ДПС, у якому платник перебуває на обліку. Подати її можна такими способами (п. 49.3–49.7 ПК):

- передати особисто (або через уповноважену особу);
- відправити поштою (з описом вкладення та повідомленням про вручення) – не пізніше ніж за 5 днів до закінчення строку подання, тобто не пізніше **24 лютого** (четвер). А якщо таке поштове відправлення буде загублене або зіпсоване, платник протягом 5 робочих днів із дня отримання відповідного повідомлення зобов'язаний направити поштою (або подати особисто) контролюючому органу другий примірник декларації разом із копією повідомлення про втрату або псування, а також своєчасно сплатити задекларовану суму податку;
- направити засобами електронного зв'язку в електронній формі (такий спосіб подання є обов'язковим для великих і середніх підприємств). Це треба зробити до закінчення останньої години дня, у якій закінчується строк її подання. **Зверніть увагу!** Єдиною підставою для відмови в прийнятті електронної декларації є недійсність кваліфікованого електронного підпису або печатки, у тому числі у зв'язку із закінченням строку дії сертифіката відкритого ключа. Але якщо така декларація не відповідає всім вимогам електронного документа, містить недостовірні обов'язкові реквізити або подана у форматі, недоступному для її технічного оброблення, то в її прийнятті буде відмовлено.

Майте на увазі! Після подання декларації орган ДПС протягом 3–5 днів (залежно від способу подання) може повідомити вас про відмову в її прийнятті (п. 49.11 ПК). І тоді декларацію доведеться подавати повторно, але в будь-якому разі не пізніше 1 березня. Тому краще подавати декларацію заздалегідь, щоб мати запас часу на такий випадок.

? **Куди подавати декларацію та сплачувати податок, якщо підприємство в 2021 році змінило свою податкову адресу?**

Якщо платник податків міняє (перереєструє) своє місцезнаходження, він повинен сплачувати податки та збори за місцем своєї попередньої реєстрації до закінчення поточного бюджетно-

го періоду (п. 10.13 Порядку № 1588), тобто до кінця поточного року (ч. 1 ст. 3, ч. 8 ст. 45 БК). Це означає, що декларацію за 2021 рік платник повинен подати вже за новим місцем податкової реєстрації. Адже річна декларація подається після 31 грудня. За новою адресою сплачується й задекларований податок.

До уваги великих платників податків!

Платники, які стали великими з 1 січня 2022 року, подають декларацію за 2021 рік уже до **Офісу великих платників податків**, а задекларований податок сплачують за попереднім місцем обліку. Це впливає з п. 64.7 ПК.

? **Чи потрібно подавати пусту декларацію?**

Як впливає з п. 49.2 ПК, платник податків зобов'язаний подавати декларацію за кожний звітний період за наявності показників, що підлягають декларуванню. Іншими словами, якщо таких показників у звітному періоді немає, то й декларацію (навіть із прочерками) подавати не потрібно. Однак, як роз'яснюють податківці, наприклад, в ІПК № 2185, платники податку на прибуток за наявності будь-яких показників, що підлягають декларуванню (у т. ч. показників, що мають нульове значення або підлягають декларуванню в складі фінзвітності, яка подається разом із декларацією), зобов'язані подавати декларацію разом із фінзвітністю у встановлений строк. А в роз'ясненні в ЗІР (категорія 102.20.02) сказано, що декларацію потрібно подати незалежно від показників, які наведені у фінзвітності, навіть якщо показники такої фінзвітності не підлягають відображенню в декларації.

Податківці вимагають і від неприбуткових організацій подання Звіту разом із фінзвітністю за наявності будь-яких показників, що підлягають декларуванню (у т. ч. тих, які мають нульове значення або підлягають декларуванню в складі фінзвітності) (ЗІР, категорія 102.20.02).

Тому **рекомендуємо** платникам, які мають пусті декларації, але не хочуть вступати в спір із контролюючим органом, подати такі декларації (Звіт) разом із фінзвітністю у встановлений строк.

Строк сплати податку

Податок треба сплатити протягом 10 календарних днів після закінчення строку, встановленого для подання декларації (п. 57.1 ПК). Тобто строк сплати податку минає **11 березня 2022 року (п'ятниця)**.

До уваги нерезидентів! Нарахування та сплата податку суб'єктами господарювання з організаційно-правовими формами «іноземне підприємство» (код 170) і «представництво» (код 620) повинні здійснюватися за кодом бюджетної класифікації 11020500 «Податок на прибуток іноземних юридичних осіб».

Приклад заповнення ППН платіжного доручення на сплату податку на прибуток за свого нерезидента наведено в Інформаційному листі № 20 (запитання 6.8), а також в ІПК № 2229.

Урахуйте! Сплатити задекларований податок у встановлений строк потрібно навіть у тому випадку, якщо платникові відмовлять у прийнятті декларації.